

Б/Ц

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 165 КЛ
Дата 19.03.24г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-ЖА ПАВЛИНА ПАНОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

С две определения на Конституционния съд от 13.02.2024 г., съм поканен да представя правно мнение (*amicus curiae brief*) по конституционно дело № 3/2024 и присъединеното към него конституционно дело № 4/2024.

Като изразявам благодарност за дадената възможност, приложено представям на Вашето внимание *Правно мнение* по цитираните конституционни дела.

18 март 2024 г.

С уважение:

Доц. д-р Борислав Цеков

ДО

КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**ПРАВНО МНЕНИЕ**

ОТ ДОЦ. Д-Р БОРИСЛАВ ЦЕКОВ

по к. дело № 3/2024 г. и присъединето към него к. дело № 4 / 2024 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,**УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С две определения на Конституционния съд от 13.02.2024 г., съм поканен да представя правно мнение (*amicus curiae brief*) по конституционно дело № 3/2024 и присъединеното към него конституционно дело № 4/2024. Като изразявам благодарност за дадената възможност, представям на Вашето внимание следните съображения и доводи по предмета на делото:

§ 1. По твърденията за нарушение на чл. 91б, ал. 1 от Конституцията (КРБ).

1. В исканията на субектите, които са сезирали Конституционния съд, се изтъкват твърдения, че решенията за избор на конституционни съдии, приети от 49-ото Народно събрание на 19 януари 2024 г. (обн. ДВ, бр. 7 от 2024 г.), са в нарушение на чл. 91б, ал. 1 от Конституцията. По-конкретно, в искането на Президента на Републиката се претендира, че изборът е извършен в нарушение на „принципа на обосновааност“. Поддържа се, че: *„Политическият консенсус във връзка с избора на конституционни съдии е необходим, но той не може да изпреварва и замества постигането на реално съревнование между кандидатите за съответствието на изискванията, на които те трябва да отговарят“*. От

своя страна, групата от 68 народни представители претендират, че изборът е станал „без никаква прозрачност и легитимност на този процес“.

2. Посочените твърдения са напълно **неоснователни**, защото:

а) не съответстват на принципите на парламентаризма, на статуса на Народното събрание като общонационален политически форум и институционална еманация на народния суверенитет, както и на конституционния смисъл на политическото представителство, основано на свободния мандат;

б) не отчитат, че чл. 91б, ал. 1 КРБ посочва само принципи, а преценката за конкретните правила, процедури и способности, чрез които трябва да бъде обезпечено прилагането на тези принципи, е предоставена на регламентарната автономия на Народното събрание;

в) не са съобразени с личния и суверенен характер на преценката, която има Народното събрание, (както и другите органи, които избират/назначават конституционни съдии), относно наличието на конституционно изискуемите качества на кандидатите.

По-конкретно:

3. Тълкуването и прилагането на принципите, посочени в чл. 91б, ал. 1 КРБ, следва да се основава на конституционните особености на Парламента, да отчита същността и функциите на парламентаризма, които са основа на съвременната демократична държавност. Още тук, в предварителен порядък, следва да се отбележи, че със или без новоприетата разпоредба на чл. 91б, ал. 1 КРБ, един от основните принципи на съвременния парламентаризъм е принципът на публичността. Този принцип е заложен в самия генезис и историческата еволюция на парламентарната институция. В това отношение трайната парламентарна практика на Народното събрание при действието на Конституцията от юли 1991 г., системно изпълва със съдържание и надгражда принципа на публичност с оглед развитието на обществените отношения и комуникационните технологии. Публичността в работата на българския парламент е всеоткриваща и включва редица процедури, способности и механизми, като например: заседанията (пленарни и на комисиите) по правило са открити и се излъчват на живо онлайн; проектите за актове на Народното събрание и съпътстващите ги становища и предложения на народни представители, заинтересовани страни и държавни институции се публикуват онлайн; стенографските протоколи от пленарните заседания и от заседанията на парламентарните комисии също са публично достъпни; осигурен е достъп до информация за народните

представители, техните гласувания, делови интереси и пр. В същата посока е и парламентарната практика да се приемат процедурни правила за избиране на висши държавни органи, които предвиждат публични изслушвания на кандидатите и възможности за гражданско и експертно участие.

От тази гледна точка е въвн от всякакво съмнение, че парламентът, както по принцип, така и в контекста на българската конституционна уредба и парламентарна практика, е най-публичната, най-открита и най-прозрачна институция в системата на конституционните органи, която обосновава своите решения в рамките на публични разисквания и ги гласува, с малки изключения, явно. Всичко това се осъществява чрез парламентарни процедури, които гарантират правото на опозиция и възможността на парламентарното малцинство да участва пълноценно с излъчване на номинации и при тяхното обсъждане. Казано метафорично, парламентът е „къща от стъкло“, в която под светлината на прожекторите се сблъскват в търсене на обществено равновесие идеи и възгледи, изразявани чрез политическото представителство на разнопосочните социални ценности и интереси на гражданите¹. Неслучайно същността на съвременното парламентарно управление се определя като „управление чрез дискусия“². Именно публичността – по думите на Юрген Хабермас – води да приемане на законодателство, което се основава не само на волята, но и на разума³.

4. Изложените в процесните искания твърдения не могат да бъдат споделени, защото по същество се опитват да сведат и приравнят дейността на Народното събрание до дейността на административните органи и до принципите на административното или съдебното производство. При тълкуването на принципите, посочени в чл. 91б, ал. 1 КРБ, следва да се държи сметка, че парламентът не е нито административен, нито съдебен орган. Ако за един административен или съдебен орган формирането на вътрешно убеждение и обосноваването на даден административен или съдебен акт по дефиниция следва да е заключено в рамките на съответното производство, то това съвсем не е така за парламента. Актовете на парламента придават юридическа форма на политическите решения, вземани от легитимните политически представители на нацията в съответствие с Конституцията. Дали тези решения се вземат първо на политическо равнище – т.е. в рамките на вътрешните механизми, по които функционират парламентарно

1 Цеков, Б. Парламентаризмът - висш пилотаж на демокрацията. - В: Юбилеен лист - 20 години от VII-то ВНС. София: Конституционализъм и демокрация, 2011.

2 Близнашки, Г. Парламентарно право. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2015, с. 53-57.

3 Habermas, Jurgен. The Structural Transformation of the Public Sphere An Inquiry into a Category of Bourgeois Society. Cambridge, MA: The MIT Press, 1991, p. 102-140.

представените партии и коалиции, на техните парламентарни групи и съюзи, по пътя на политическия диалог, или пък се формират едва в хода на парламентарните разисквания и процедури, е конституционно ирелевантно за приеманите от Народното събрание актове.

Това е така, защото парламентът е законодателна власт и общонационален политически форум. Естествено присъща част от неговата дейност и условие *sine qua non* за неговото демократично функциониране, е търсенето и формирането на мнозинства и на по-широк политически консенсус по приеманите парламентарни актове. Това е по същество политически процес, който протича и се развива в парламентарна форма. Политическите преговори между парламентарните групи и народните представители, които са насочени към формиране на такива мнозинства и на по-широк консенсус, са същностна и легитимна част от парламентарната политика и от дейността на една демократична парламентарна институция. Как се разполагат във времето тези преговори - дали в тях се постига предварително съгласие по съответния акт или избор, или пък това се случва едва в хода на парламентарните разисквания и като резултат от тях, е въпрос, който се намира изцяло в дискрецията на Народното събрание и зависи от политическата воля на народните представители и техните парламентарни групи. Това произтича от обстоятелството, че политическите преговори са част от инструментариума на политическото представителство, основано на свободния мандат на депутатите. Демократичната парламентарна политика не е и не може да се свежда до някакво административно производство, защото има политическа субстанция, осъществява се по пътя на политическото представителство и в основата ѝ стоят политически решения. Това не е така само в условията на авторитарни или тоталитарни политически режими, които поради естеството си придават на парламента фасаден характер, редуцират неговата дейност до „работилница за закони“ и в същото време го лишават от политическа субстанция и от статуса му на общонационален политически форум.

5. В този смисъл, опитите парламентарната дейност да бъде представяна като административно производство, като се твърди, че при процедура по избор на членове на държавни органи, мнозинство и консенсус трябвало да се формират само и единствено в рамките на започналата процедура по избора, не съответстват нито на принципите на съвременния демократичен парламентаризъм, нито на действащата конституционна уредба, в която те са въплътени. Твърденията, че процесният избор на конституционни съдии бил противоконституционен, защото политическият консенсус за избора на

конституционни съдии бил „изпреварил“ и „заместил“ реалното съревнование между кандидатите, както се поддържа в искането на президента, както и сходни твърдения, които се чува в публичната дискусия, че изборът не бил прозрачен и обоснован, защото бил „предопределен“ от предварителни договорки, са напълно несъстоятелни и конституционно ирелевантни. Още веднъж трябва да се подчертае, че в един демократичен парламент преговорите и постигането на предварително съгласие между парламентарните сили, включително по избора на членове на други държавни органи, е иманентна част от цялостния парламентарен процес. Това политическо съгласие впоследствие се материализира публично по пътя на парламентарната процедура. В крайна сметка, изборът на членове на висши държавни органи е конституционна компетенция на Народното събрание и нейното осъществяване не може да се оставя нито на случайността, нито да се свежда до административен конкурс за държавни служители в администрацията на министерства и други ведомства. Преговорите между парламентарните фракции във връзка с кандидатурите, както и преценката чрез какви процедурни механизми те да бъдат избирани, принадлежи единствено на Народното събрание. Хипотетичното изключване на възможността за политически преговори и на такава преценка би ерозирало в дълбочина не само конституционния статус на парламента и същността на политическото представителство, но и конституционния принцип на политическия плурализъм. Това е така, защото съществуването на политическия плурализъм е органично свързано с формирането на политически решения по пътя на преговорите и споразумяването между легитимните парламентарни субекти, след което на тези политически решения се придава юридическа форма в условията на парламентарната демокрация. За тези съществени конституционни особености на парламентарната институция и нейната дейност, които я отличават от всички останали държавни органи и от административната и съдебна дейност, следва да се държи сметка при тълкуването и прилагането на принципите на публичност, откритост, прозрачност и обоснованост, посочени в чл. 91б, ал. 1 КРБ.

6. На следващо място, следва да се обърне внимание, че чл. 91б, ал. 1 КРБ посочва принципи, а не конкретни правила, процедури и способности за обезпечаването на тези принципи. Както е известно от конституционната теория, принципите са интелектуалните основания и начала, въз основа на които се формулират правилата (правните норми). Принципите са формулирани по-общо и по-абстрактно и имат характер на ръководни идеи. Докато правилата (нормите) регулират конкретно поведение. В конституционното право принципите са критерий за формулирането на

конституционните правила и мяра за оценка на конституционната действителност⁴. Извън общите изисквания относно приемането на актовете на Народното събрание (законодателна инициатива, кворум, мнозинства), в Конституцията липсват конкретни процедурни правила, по които парламентът следва да организира избор на членове на други държавни органи. Това означава, че тези правила следва да бъдат уредени или в парламентарния правилник, или в *ad hoc* процедурни правила, приети от Народното събрание. С други думи, конституционният законодател е оставил решаването на въпроса как да бъдат приложени принципите, посочени в чл. 91Б, ал. 1 КРБ, на преценката на Народното събрание и на неговата **регламентарна автономия**. Самата регламентарна автономия, както е известно от конституционната теория, включва правото на парламента да изработва правила за своята дейност и организация⁵. Поради това контролът за конституционност не може да предписва конкретно съдържание на такива правила, процедури и способности на Народното събрание, защото това би превърнало Конституционния съд в позитивен законодател, който дописва Конституцията, изземвайки регламентарната автономия на законодателната власт.

7. Освен при спазване на регламентарната автономия на Народното събрание, принципите, посочени в чл. 91Б, ал. 1 КРБ следва да се прилагат и като се държи сметка за **личния и суверенен характер** на преценката за наличие на конституционно изискуемите високи професионални и нравствени качества на кандидатите. Тази преценка е елемент от принципа на обосновааност и принадлежи единствено на органа, който избира, респ. назначава конституционните съдии. Конституционният съд вече е имал повод да изтъкне, че:

„Преценката за избор или назначаване, включително и за притежаването на високи нравствени качества принадлежи единствено на органа, оправомощен да я прави. Тя не подлежи на конституционен контрол, защото е лична и суверенна. Личностната преценка за професионалните и нравствени качества е единствено право и отговорност на избиращия, респективно назначаващия орган.“⁶

4 Близнашки, Г. Конституционно право. Том първи: Принципи. София, УИ „Св. Климент Охридски“, 2020, с. 428-429.

5 Друмева, Е. Конституционно право. София: Сиела, 2018, с. 356-358, както и: Близнашки, Г. Парламентарно право. София: УИ „Св. Климент Охридски“, с. 28-32.

6 Вж. Решение на Конституционния съд № 11 от 20 октомври 1994 г. по к. д. № 16/94 г.

8. Предвид тези съображения, следва да се приеме, че контролът за конституционност върху решение за избор на конституционни съдии следва е насочен към установяване на:

- а) наличието на правила и процедури за избор, които се основават на принципите, изброени в чл. 91Б, ал. 1 КРБ;
- б) спазването на тези правила и процедури при конкретния избор;
- в) приемането на решение на Народното събрание по установения в Конституцията ред.

Съдържанието на принципите, посочени в чл. 91Б, ал. 1 КРБ, е разглеждано в литературата и в стандартите, които са обобщавани от различни международни организации и институции на Европейския съюз⁷. На тази основа, следва да се приеме, че правилата и процедурите за избор на членове на висши държавни органи от Народното събрание се основават на тези принципи, когато:

а) осигуряват информация на обществеността относно същността, хода и резултатите от процедурата по избор, а заседанията на колективните органи са открити (*публичност*);

б) осигуряват възможности за участие на представители на обществеността и структури на гражданското общество със становища и въпроси към кандидатите, които да получат отговор в публични изслушвания (*откритост*);

в) позволяват запознаване на обществеността с професионалните биографии и управленски възгледи на кандидатите; предоставят ефективни способности и комуникационни възможности за проследяване на текущите парламентарни разисквания и за публичен достъп до релевантната документация, свързана с избора (*прозрачност*);

г) изискват публично обявяване на мотиви и аргументи за наличието на изискуемите качества у кандидатите, както и възможност да бъдат представени в рамките на публични разисквания и съществуващи възражения срещу тях (*обоснованост*).

Наличието на такива правила и процедури и тяхното фактическо прилагане за конкретния избор е достатъчно основание да се констатира в рамките на контрола за конституционност, че принципите, посочени в чл. 91Б, ал. 1 КРБ, са спазени. Извън обхвата на този контрол следва да остават въпроси, свързани с оценка на съдържанието и качеството на

7 Вж. напр. Florini, Ann Ed. The Right to Know: Transparency for an Open World. Columbia University Press: New York, 2007; както и: European Governance – A White Paper. Brussels, 25.7.2001 COM(2001) 428; както и: Mills, L. Parliamentary transparency and accountability. K4D Helpdesk Report. Brighton, UK: Institute of Development Studies 2017.

парламентарните разисквания; характера на полемичната атмосфера, която съпътства избора; броят на кандидатурите; политическите реакции на отделни депутати или парламентарни групи спрямо дадени кандидати; мненията на непарламентарни субекти по адрес на кандидатите; продължителността на процедурните срокове; кога и защо е включен изборът в програмата на Народното събрание и пр. Всички тези въпроси се отнасят до политическата субстанция на парламентарната дейност и на политическото представителство, и съставляват предмет на автономна парламентарна преценка.

В хода на публичната дискусия по повод на процесния избор, бяха лансирани и твърдения, че непредоставянето на възможност да се издигат кандидатури от непарламентарни фактори: гилдийни, съсловни, професионални и други неправителствени организации, било нарушение на принципа на прозрачност и откритост, а оттам и на чл. 91б, ал. 1 КРБ. Тези твърдения са напълно несъстоятелни от конституционно гледище. Това е така, защото конституционно уредената компетенция на Народното събрание да избира членове на висши държавни органи, не може да бъде поставяна в зависимост от това дали процедурните правила, гласувани по повод на конкретния избор, са отворили възможност за такива непарламентарни номинации. Дали това да се направи или не, е въпрос на законодателна целесъобразност и регламентарна автономия. Прочее, предоставянето на възможност за номинации с непарламентарен произход може да има както положителни, така и негативни ефекти. Положителните се свързват с известно разширяване на обществения фундамент на предстоящия избор, като се даде излаз на парламентарно ниво на позиции, виждания и интереси на дадени структури на гражданското общество. Това би могло да спомогне за преодоляване на евентуално блокиране на парламентарните решения в условията на дълбоки политически кризи, когато липсва формирано парламентарно мнозинство и не се постига политически консенсус по конкретния избор. Негативните ефекти са свързани с възможността подобни непарламентарни субекти в определени ситуации да играят ролята на своеобразен байпас, чрез който да бъдат прокарани по непрозрачен начин интересите на партии, които не са получили достатъчно доверие от избирателите, или пък да бъдат инструментализирани в полза на непрозрачни частни, икономически и чисто лобистки интереси. Във всички случаи обаче мярата и преценката дали да бъде предоставена такава възможност принадлежи единствено на конституционния орган, който е оправомощен да прави съответния избор и няма никакво отношение към конституционносъобразността на този избор. Подобни практики - да се отваря конституционната процедура за номинации от

структури на гражданското общество - не е характерна за повечето от съвременните демократични държави.

В по-общ план следва да се отбележи също, че въпреки важното значение, което имат като част от демократичната дискусия в обществото, субективните политически, идеологически или експертни оценки, впечатления, критики или претенции на отделни групи в обществото, на частни съсловни, гилдийни и неправителствени организации, на експертни и академични среди, на публични институции и на отделни партии, медии и лица, в крайна сметка те са ирелевантни от гледище на спазването на чл. 91б, ал. 1 КРБ. Тяхната роля и значение са на плоскостта на политическата отговорност и отчетност на народните представители пред избирателите. Наличието на обществена критика или несъгласие на определени обществени групи и среди с даден акт на Народното събрание, не е и не може да бъде аргумент за неговата противоконституционност.

9. Фактите сочат, че в процесния случай правила и процедури, основани на чл. 91б, ал. 1 КРБ, са приети с решение на Народното събрание, обнародвано в „Държавен вестник“, бр. 104 от 15.12.2023 г. Съгласно тези правила е даден достатъчен срок - до 11 януари 2024 г. - за внасяне на кандидатури. Определени са и изискуемите документи, които трябва да представят кандидатите. Уредени са редица процедури и способности за осигуряване на максимална публичност, откритост, прозрачност и обоснованост на предстоящия избор. По-важните сред тях са, както следва:

- Предвиден е 3-дневен срок за публикуването на документацията на уебсайта на Народното събрание.
- Уредена е организацията на публично изслушване на кандидатите в Комисията по конституционни въпроси.
- Дадена е възможност на юридически лица с нестопанска цел, определени за общественополезна дейност и на професионални организации да изразяват становища и да задават въпроси към кандидатите в срок до 3 дни преди изслушването. Становищата и въпросите се публикуват на страницата на НС.
- Възможност за въпроси е предоставена и на медиите.
- Изрично е посочено, че публичното изслушване ще бъде излъчвано в реално време чрез интернет страницата на Народното събрание.
- Предвидено е, че пълният стенографски протокол от изслушването се публикува на интернет страницата на НС.

Всички тези процедури и способности за осигуряване на публичност, откритост, прозрачност и обоснованост са осъществени на практика.

Фактите сочат, че изборът е извършен при стриктно спазване на приетите процедурни правила. Впоследствие, решението за избор на конституционните съдии е прието с предвидените в Конституцията кворум и мнозинство.

10. В сравнителноправен аспект, правилата и процедурите, приложени в процесния избор на конституционни съдии, се отличават със значително по-висока прозрачност, откритост, публичност и обоснованост в сравнение с правилата и процедурите за избор в другите държави от Европейския съюз. Така например, в повечето държави не се провеждат публични изслушвания на кандидатите, няма състезателност в процедурата, не се предоставя право на структури на гражданското общество да задават въпроси към кандидатите, а още по-малко - да предлагат свои кандидати. Това се отнася с особена сила за избираемите от националните парламенти членове на конституционните юрисдикции. Сред държавите-членки на Съвета на Европа изборът на конституционни съдии е поверен изцяло на националния парламент в Азербайджан, Естония, Унгария, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Португалия, Словения, Хърватия, Полша, Германия, Швейцария. Квотно участие в определянето на състава на конституционната юрисдикция има в Албания, Армения, Белгия, Босна и Херцеговина, България, Грузия, Италия, Румъния, Испания, Украйна и др.⁸ От гледище на изискванията към кандидатите заслужава да се отбележи, че има държави, които изрично допускат членове на съда да стават и лица, които не са юристи, „за да се събере възможно най-широк спектър от човешки опит и да се избегне прекомерната специализация на съда“ (Армения, Франция, Лихтенщайн, Турция). Друг интересен пример е Белгия, където се изисква половината от конституционните съдии да имат поне 5-годишен опит като депутати в националния парламент. Има държави, в които парламентът избира конституционни съдии с тайно гласуване (чл. 14 от Закона за Конституционния съд на Словения)⁹. Анализът на процедурите за номинации сочи, че никъде не се наблюдават толкова отворени към гражданското общество правила, колкото в българското Народно събрание. В същото време, в литературата се изтъкват съображения, че евентуално въвеждане на публични изслушвания на кандидати за конституционни съдии (в Германия) по аналогия с изслушванията на кандидатите за федерални върховни съдии, предлагани от президента на САЩ за потвърждаване от Сената, би довело до прекомерна политизация на процедурата¹⁰. Следва да се отбележи също,

8 Вж. European Commission for Democracy Through Law (Venice Commission). Composition of Constitutional Courts, CDL-STD(1997)020.

9 Вж. Official Gazette of the Republic of Slovenia, No. 64/07 – official consolidated text, 109/12, 23/20, and 92/21.

10 Giegerich, Thomas. Transparency in the Selection of Constitutional Court Judges: Contextualised Comparison between the USA, Germany and the European Courts in Luxembourg and Strasbourg. - In: Burkhard Hess (ed.), Ana K. Harvey (ed.). Open Justice. The Role of Courts in a Democratic Society. Baden-Baden: Nomos, 2019, p. 143-176.

че независимо от публичните изслушвания на кандидатите в САЩ, процедурата по назначаването е напълно лишена от състезателност – кандидатите се предлагат и назначават единствено по преценка, в т.ч. политическа, от президента на САЩ (чл. 2, Конституция на САЩ). При изслушванията в специализираната сенатска комисия (Senate Judiciary Committee), на кандидатите се задават въпроси единствено от страна на сенаторите, които са членове на тази комисия, като не се допускат въпроси от неправителствени организации, съсловни-професионални структури, адвокатски колегии и пр.

11. Все в тази връзка заслужава да се отбележи също, че процедурите, които Народното събрание прилага, при това не от днес и не от влизането в сила на чл. 91б, ал. 1 КРБ, включват значително по-високи стандарти за откритост, прозрачност, публичност и обоснованост в сравнение с процедурите, прилагани от другите субекти по чл. 147, ал. 1 КРБ при избор на конституционни съдии. Президентът на Републиката и общото събрание на съдиите от Върховния касационен съд и Върховния административен съд, нямат практиката да обосновават достатъчно публично и открито предлаганите от тях кандидатури; не предоставят широките възможности за прозрачност, които Народното събрание предоставя, не осигуряват участие на структурите на гражданското общество и на академичната общност със становища и въпроси към номинираните кандидати за конституционни съдии; не се провеждат широки и публични обсъждания по професионалните и нравствени качества на кандидатите, както и по техните концепции, които да се излъчват на живо в интернет и да бъдат широко отразявани в средствата за масова информация. Обратно, Народното събрание е единствената висша държавна институция, която прилага такива практики. В този смисъл, твърденията, че Народното събрание не било спазило принципите на откритост, прозрачност, публичност и обоснованост са не просто неоснователни от конституционноправно гледище, но и нямат нищо общо с фактическата политическа и институционална реалност.

* * *

Предвид гореизложеното в § 1 от това Правно мнение, поддържам становището, че в тази им част процесните искания са неоснователни и предлагам да бъдат отхвърлени от Конституционния съд.

§ 2. По твърденията, че определянето на продължителността на срока, за който се избират конституционните съдии, на 9 години противоречи на чл. 5, ал. 1 и 2, чл. 147, ал. 2 и чл. 148, ал. 1, т. 1 КРБ.

1. Твърденията в процесните искания, че решенията за избор на конституционни съдии противоречат на конституционни разпоредби в частта относно продължителността на мандата, са **основателни**.

2. Фактите сочат, че процесните решения са приети един ден преди формалното влизане в сила на тълкувателното Решение на КС № 1 от 11 януари 2024 г. по к.дело № 17/2023 г. Както е известно, с това тълкувателно решение се прие, че в случай на забавяне в избора на конституционни съдии от страна на органите по чл. 147, ал. 2, изр. трето КРБ, новоизбраните конституционни съдии упражняват правомощията си само за оставащия срок от мандата. Следва да се припомни, че с Решение на КС № 7 от 2023 г. по к. д. № 12/2023 г., конституционната юрисдикция изрично постановява, че в случай на обнародвано, но все още невлязло в сила решение на Съда, Народното събрание има задължението да се съобрази с това решение, тъй като то е публично оповестено.

* * *

Предвид гореизложеното в § 2 от това Правно мнение, поддържам становището, че е налице частична противоконституционност на решенията за избор на конституционни съдии в частта им относно израза: „за срок от 9 години“ и предлагам на Конституционния съд да постанови решение в този смисъл.

18 март 2024 г.

ДОЦ. Д-Р БОРИСЛАВ ЦЕКОВ